

Minister Rozwoju,
Pracy i Technologii

Data: 24 marca 2021
Znak sprawy: DKT-IV.0813.3.2020

Pan
dr hab. inż. Wiktor M. Zawieska

p.o. Dyrektor
Centralnego Instytutu Ochrony Pracy –
Państwowego Instytutu Badawczego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych¹ (dalej: ustawa), art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a następnie Minister Rozwoju, Pracy i Technologii przeprowadził w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie Badawczym (dalej: Instytut lub CIOP-PIB) kontrolę w zakresie działalności finansowej, organizacji i jakości pracy oraz jakości zarządzania Instytutem w 2019 r.³.

I. Podsumowanie wyników kontroli.

1. Na podstawie ustaleń kontroli, działalność Instytutu w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Instytut w sposób właściwy prowadził gospodarkę finansową, gospodarował mieniem oraz prawidłowo przeprowadził inwentaryzację. Utworzone zostały wszystkie wymagane ustawą fundusze, a w przypadku fakultatywnych – zostały one uregulowane przepisami wewnętrznymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zawieraniu umów cywilnoprawnych.

2. Nie wnoszę uwag do działalności Instytutu w zakresie zbadanych aspektów organizacji i jakości pracy oraz realizacji przez Dyrektora i Radę Naukową Instytutu objętych kontrolą zadań.

3. Do nieprawidłowości i uchybień należy zaliczyć to, że:

- Dyrektor Instytutu nie zawierał z pracownikami odrębnych umów dot. zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu, co stanowiło naruszenie art. 47 ust. 5 i 7 ustawy,
- nie przeprowadzono oceny okresowej pracowników zatrudnionych na stanowiskach adiunkta, asystenta, głównego specjalisty badawczo-technicznego, starszego specjalisty badawczo-technicznego i specjalisty badawczo-technicznego w terminie wskazanym w *Regulaminie trybu dokonywania oceny okresowej dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych CIOP-PIB*,
- niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi dokumentowano prowadzone postępowania o zamówienia publiczne, co jednakże nie miało wpływu na wynik zbadanych postępowań,
- w jednym przypadku dokonano płatności za fakturę po terminie określonym w umowie zawartej z wykonawcą, co jednakże nie skutkowało koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów przez Instytut.

---

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1383.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Okres objęty kontrolą: 2019 r. z możliwością badania okresów wcześniejszych.

II. Ustalenia kontroli.

Działalność finansowa Instytutu.

4. W Instytucie obowiązywała Polityka rachunkowości ustalona przez Dyrektora Instytutu Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2017 r.⁴. Zarządzenie zawierało wszystkie wymagane art. 10 ustawy o rachunkowości⁵ elementy, w tym:

- księgi rachunkowe,
- zasady sporządzania sprawozdań finansowych i ustalenia wyniku finansowego,
- opis stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów,
- zasady windykacji należności,
- zasady inwentaryzacji,
- opis systemu informatycznego SIMPLE ERP,
- zasady ochrony danych i ich zbiorów, tj. dowodów księgowych, ksiąg i pozostałych dokumentów,
- zasady ewidencji kalkulacji rachunku kosztów,
- plan kont,
- zasady księgowania operacji gospodarczych na kontach bilansowych i pozabilansowych.

5. W Instytucie przyjęto zasadę ewidencji i rozliczania kosztów na odpowiednich kontach zespołu 5 z dalszym podziałem na poszczególne komórki organizacyjne. Rachunek wyników w zakresie kosztów był sporządzany w postaci kalkulacyjnej⁶.

6. Stosownie do art. 18 ust. 10 ustawy, w Instytucie został sporządzony plan finansowy. Zgodnie z przedstawionymi do kontroli dokumentami, zawierał on informacje o przychodach w podziale na dotacje i przychody własne oraz koszty w podziale na wynagrodzenia, majątkowe oraz inne. Układ planu finansowego był zgodny z art. 18 ust. 11 ustawy. Plan finansowy na 2019 r., stosownie do art. 29 ust. 2 pkt 9 ustawy, został zaopiniowany przez Radę Naukową w dniu 25 marca 2019 r.

Zgodnie z udzielonymi przez Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych wyjaśnieniami⁷, w zakresie planowania finansowego roczny plan finansowy został sporządzony przez Głównego Księgowego CIOP-PIB na podstawie informacji wynikających z: ustawy budżetowej na 2019 r., informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego o otrzymanych dotacjach (dotacja podmiotowa na utrzymanie potencjału badawczego i jej zwiększenie), kosztorysów umów lub ustaleń Konsorcjów realizujących projekty, prognozy dotyczącej przychodów własnych opartej na bazie wykonania przychodów w roku 2018. Za realizację planu finansowego odpowiadali kierownicy komórek merytorycznych. Przeprowadzana była bieżąca comiesięczna analiza wykonania kosztów i poniesionych wydatków oraz uzyskanych przychodów, która prowadzona była przez Głównego Księgowego CIOP-PIB.

Wg danych przedstawionych w planie finansowym na 2019 r.:

Pozycja	Zaplanowana wartość	%
Przychody ogółem	57 202 000,00	100,00
Przychody z budżetu państwa	44 527 000,00	77,84
Przychody własne	12 675 000,00	22,16
Koszty	55 972 000,00	100,00
Wynagrodzenia	34 223 000,00	61,14
Majątkowe	4 127 000,00	7,37
Inne	17 622 000,00	31,48

⁴ Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont; Aneks nr 1 aktualizujący Zakładowy Plan Kont – Zarządzenie Nr 14/2017 Dyrektora CIOP-PIB z 29.12.2017 r. Aneks nr 2 aktualizujący Zakładowy Plan Kont – Zarządzenie Nr 15/2018 Dyrektora CIOP-PIB z 30.12.2018 r.

⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 351.

⁶ Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora CIOP-PIB z 10.01.2017 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont rozdział 9 Zasady ewidencji i kalkulacji rachunku kosztów.

⁷ Pismo z 4.06.2020 r., DE/24/2020.

7. Stosownie do art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zostało sporządzone sprawozdanie finansowe Instytutu za 2019 r. wraz z informacją dodatkową (20.03.2020 r.). Badanie sprawozdania przeprowadziła firma Rachunkowość Weryfikacja Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Sprawozdanie z badania sporządzono 21 marca 2020 r. Wyboru firmy dokonano zgodnie z obowiązującą w Instytucie procedurą dotyczącą postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych⁸. Rada Naukowa zaopiniowała pozytywnie sprawozdanie finansowe wraz z propozycją podziału zysku netto w dniu 3 kwietnia 2020 r. Sprawozdanie zostało przekazane do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w celu jego zatwierdzenia w dniu 2 kwietnia 2020 r. W dniu 10 czerwca 2020 r., Instytut otrzymał pismo zatwierdzające sprawozdanie finansowe za 2019 r. oraz podział zysku za 2019 r.⁹.

8. W Instytucie, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy, zostały utworzone wszystkie obowiązkowe fundusze, tj. statutowy, rezerwowy i świadczeń socjalnych, oraz fundusz badań własnych, nagród i wdrożeniowy, wskazane jako fakultatywne w art. 19 ust. 2 ustawy.

9. Fundusz statutowy, zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy, stanowił równowartość majątku Instytutu wg stanu na dzień rozpoczęcia jego działalności. Wartość tego funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 28 705 489,25 zł.

10. Fundusz rezerwowy, zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy, jest funduszem obowiązkowym tworzonym w celu pokrycia ewentualnych strat Instytutu. Stan funduszu na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 801 598,81 zł. Pismem z 22 maja 2019 r.¹⁰ w sprawie podziału zysku netto za 2018 r. na działalność podstawową Instytutu, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zatwierdził zwiększenie funduszu o kwotę 173 100,00 zł. Stan funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 974 698,81 zł.

11. W odniesieniu do Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) w 2019 r. w Instytucie obowiązywał „Regulamin tworzenia i gospodarowania zakładowym funduszem świadczeń socjalnych w CIOP-PIB” wprowadzony Zarządzeniem Nr 6/2012 Dyrektora CIOP-PIB.

Zgodnie z § 1 ust. 3 Regulaminu, nadzór nad funduszem został powierzony Głównemu Księgowemu oraz Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych. W badanym okresie dla Funduszu prowadzony był odrębny rachunek bankowy.

Stan funduszu na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 203 892,94 zł. W 2019 r. zwiększenia funduszu wyniosły: z tytułu obowiązkowych odpisów 339 352,82 zł, z tytułu odsetek bankowych 1 700,73 zł, inne zwiększenia 693,75 zł. Na podstawie art. 19 ust. 4 i 5 ustawy, w dniu 22 maja 2019 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zatwierdził podział zysku netto Instytutu za 2019 r., z czego kwotą 200 000 zł został zwiększony ZFŚS¹¹. Tym samym łączne zwiększenia funduszu w 2019 r. wyniosły 541 747,30 zł. Stan Funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 230 565,83 zł.

Zgodnie z przedstawioną do badania dokumentacją, odpisy zostały dokonane w prawidłowej wysokości, określonej w art. 5 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹² jednorazowo w dniu 21 lutego 2019 r. W dniu 22 października 2019 r. dokonana została dopłata do funduszu z uwagi na zmianę podstawy do obliczania odpisu, która nastąpiła z dniem 1 sierpnia 2019 r. Natomiast w dniu 31 grudnia 2019 r. dokonano odpisu korygującego uwzględniającego rzeczywiste przeciętne zatrudnienie.

12. Fundusz nagród, zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy, tworzony jest dobrowolnie, z zysku netto za poprzedni rok obrotowy. Wypłata z funduszu następuje po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Instytutu oraz po zatwierdzeniu podziału zysku netto przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Sposób podziału nagród w Instytucie regulował „Regulamin wynagradzania pracowników CIOP-PIB” ze zmianami¹³.

⁸ Zarządzenie Nr 6/2014 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych w CIOP-PIB.

⁹ Pismo Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, BBF-VII.0322.1.3.2020.AK.

¹⁰ Pismo Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 22.05.2019 r., BBF.VII.0332.1.2019.AK.

¹¹ Tamże.

¹² Dz.U. z 2020 r. poz. 1070.

¹³ Regulamin wynagradzania pracowników CIOP-PIB” z lutego 2016 r., wejście w życie 1.04.2016 r. Zarządzenia Dyrektora CIOP-PIB zmieniające Regulamin wynagradzania nr 15/2016, 6A/2017, 11/2018, 5/2019, 9/2019, 14/2019, 18/2019.

Stan funduszu na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 396 175,08 zł. W dniu 22 maja 2019 r., Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹⁴ zatwierdził wniosek Instytutu dotyczący podziału zysku za 2018 r. oraz zwiększył fundusz w 2019 r. o kwotę odpisu w wysokości 890 313,10 zł. Zmniejszenia funduszu z tytułu nagród wypłaconych w 2019 r. stanowiły kwotę 786 441,00 zł. W rezultacie, stan funduszu na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniósł 500 047,18 zł. Powyższe dane potwierdziły zapisy księgowe dotyczące stanu środków funduszu na początek i na koniec roku obrotowego¹⁵.

13. Zgodnie z Zarządzeniem nr 3/2016 Dyrektora CIOP-PIB z 1 lutego 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu tworzenia i gospodarowania Funduszem Badań Własnych w CIOP-PIB, na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy, został utworzony Fundusz Badań Własnych. Nadzór nad funduszem powierzono Zastępcom Dyrektora Instytutu oraz Głównemu Księgowemu, w zakresie ich kompetencji.

Stan funduszu na początek 2019 r. wynosił 2 703 786,41 zł. Kwota zwiększeń funduszu na kwotę 900 000 zł wynikała z podziału zysku zatwierdzonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zmniejszenia funduszu w 2019 r. wyniosły 24 973,71 zł. Stan na 31 grudnia 2019 r. wyniósł 3 578 812,70 zł.

14. Zgodnie z przedstawionym do badania sprawozdaniem finansowym wraz z informacją dodatkową za 2019 r., Instytut uzyskał przychody w wysokości 57 889 421,03 zł, natomiast koszty wyniosły 53 284 275,94 zł. Porównując dane wskazane w pkt 6, uzyskane przychody w stosunku do przychodów planowanych były wyższe o 687 421,03 zł, natomiast koszty były niższe o 2 687 724,06 zł.

W 2019 r., Instytut nie prowadził działalności innej niż wymieniona w art. 2 ust. 1-3 ustawy.

15. Instytut w 2019 r. osiągnął przychody z następujących źródeł:

Źródło przychodów	Kwota
Statutowa działalność naukowa na utrzymanie potencjału badawczego (Subwencja – dotacja podmiotowa)	8 412 966,03
Program wieloletni pn. "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy"- IV etap - projekty w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych	9 321 785,90
Program wieloletni pn. "Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" IV etap - zadania w zakresie służb państwowych	20 000 000,00
Projekty badawcze, rozwojowe i inne w tym: przychody jednostek współpracujących w ramach realizacji umowy nr KGHM-BZ-U-0223-2017	2 272 636,83 w tym 638 947,84
Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą oraz projekty w ramach programów operacyjnych	4 604 266,54
Przychody własne, w tym zlecenia przedsiębiorstw i innych odbiorców zewnętrznych	9 208 135,37
Pozostałe przychody w tym: odpis dotacji równoległy do amortyzacji środków trwałych	4 069 630,36 w tym: 2 608 787,71
Razem	57 889 421,03

Struktura kosztów rodzajowych w 2019 r.:

	Kwota
Amortyzacja	3 700 449,27
Zużycie materiałów i energii	2 746 398,81
Aparatura	286 493,06
Usługi obce w tym: koszty jednostek współpracujących w ramach realizacji umowy nr KGHM-BZ-U-0223-2017	7 538 434,23 w tym 638 947,84
Wynagrodzenia w tym: wynagrodzenia osobowe, wynagrodzenia bezosobowe (umowy zlecenia, o dzieło)	29 731 248,35 27 838 833,39 1 892 414,96
Składki ZUS i PPK od wynagrodzeń	4 722 148,76
Delegacje służbowe	1 079 905,39
Pozostałe koszty rodzajowe w tym: świadczenia dla pracowników	3 142 448,74 1 503 879,32

¹⁴ Pismo Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.05.2019 r., BBF.VII.0332.1.2019.AK, w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału zysku.

¹⁵ Załącznik do bilansu zamknięcia na dzień 31.12.2019 r.

Podatki i opłaty	46 236,91
Razem koszty wg rodzaju	52 993 763,52
Pozostałe koszty operacyjne	176 696,49
Pozostałe koszty finansowe	113 794,17
Koszty ogółem	53 284 275,94

16. Subwencja na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego jest przyznawana na podstawie danych z systemu POL-on bez konieczności składania wniosku. Środki z subwencji nie podlegają zwrotowi do budżetu państwa, a środki niewykorzystane do końca roku stanowią element wyniku finansowego Instytutu. Zgodnie z komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 kwietnia 2019 r., Instytut otrzymał subwencję w 2019 r. w wysokości 6 677 100 zł¹⁶. W ramach subwencji zrealizowano łącznie 21 projektów w 9 obszarach.

17. Badaniu poddano 100% dokumentacji, tj. listy płac oraz faktury zakupowe, dotyczącej 3 projektów z 3 obszarów, których realizacja wyniosła łącznie 1 828 278,82 zł:

- a) „Badanie funkcjonalności obiektowo-relacyjnego systemu do wspomaganie analizy błędów popełnianych przez osoby szkolone na symulatorach maszyn, wykonanych w technice rzeczywistości wirtualnej” – 29 624,51 zł;
- b) „Opracowanie metodyki pomiarów parametrów antropometrycznych i sensorycznych do Portretu Polaków PL2030” – 51 424,95 zł;
- c) Administrowanie siecią komputerową Instytutu w zakresie łączności internetowej, obsługa, projektowanie i rozwój serwisu internetowego WWW oraz zewnętrzne usługi serwisowe i software’owe niezbędne do utrzymania prawidłowego funkcjonowania łączności komputerowej – 1 747 229,36 zł.

Zbadana dokumentacja potwierdziła zgodność naliczania wynagrodzeń w przedstawionych wyżej projektach z przyjętymi w Instytucie zasadami wskazanymi w Polityce rachunkowości. Wydatki z tytułu zakupów były związane z realizacją ww. projektów.

18. Projekt pn. „Badanie funkcjonalności obiektowo-relacyjnego systemu do wspomaganie analizy błędów popełnianych przez osoby szkolone na symulatorach maszyn, wykonanych w technice rzeczywistości wirtualnej” polegał na opracowaniu systemu do wspomaganie instruktorów szkoleniowych prowadzących szkolenia operatorów maszyn z zakresu bezpieczeństwa ich użytkowania z wykorzystaniem symulatora. W tym zadaniu jedynymi kosztami poniesionymi były koszty bezpośrednie – wynagrodzenia na podstawie umowy o pracę.

19. W projekcie pn. „Opracowanie metodyki pomiarów parametrów antropometrycznych i sensorycznych do Portretu Polaków PL2030” główną kategorią wydatków bezpośrednich były wynagrodzenia osobowe, których wartość wyniosła 25 161,53 zł. Poza tym w trakcie realizacji zadania poniesiono wydatki na materiały w kwocie 1 029,46 zł, zakup oprogramowania w kwocie 6 986,60 zł oraz zakup analizatora składu ciała za łączną kwotę 1 187,49 zł.

20. Głównym celem realizacji zadania pn. „Administrowanie siecią komputerową Instytutu w zakresie łączności internetowej, obsługa, projektowanie i rozwój serwisu internetowego WWW oraz zewnętrzne usługi serwisowe i software’owe niezbędne do utrzymania prawidłowego funkcjonowania łączności komputerowej” było utrzymanie infrastruktury informatycznej Instytutu. W ramach tego zlecenia główną kategorią wydatków bezpośrednich było świadczenie usług serwisu pogwarancyjnego serwerowego systemu wsparcia: portalu, poczty elektronicznej, wznowienie gwarancji i rozszerzonego serwisu (NBD) oraz wsparcia technicznego do klastra routerów BGP, wznowienie wsparcia technicznego (producenta) realizowane przez firmę zewnętrzną. Wybór firmy został dokonany w trybie ustawy – Prawo zamówień publicznych (dalej: Pzp). Szczegółowa analiza tego postępowania została zawarta w pkt 35 – 46 niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*.

Poza tym w ramach realizacji działań w omawianym zakresie poniesiono koszty na:

- opłaty za przyłączenie do sieci Internet sieci komputerowej CIOP-PIB w Warszawie i Łodzi;
- asystę techniczną i aktualizację oprogramowania narzędziowego firmy Oracle;
- popularyzację portalu internetowego CIOP-PIB w przeglądarce Google z hasłem BHP;

¹⁶ Instytut nie wykorzystał dotacji na działalność statutową za 2018 r. w kwocie 1 857 404,53 zł. Na podstawie art. 316 ust. 2 Przepisów wprowadzających ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669), do środków tych miał zastosowanie przepis art. 407 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r. poz. 85), zgodnie z którym, o przeznaczeniu środków finansowych przyznanych w formie subwencji decyduje podmiot, który ją otrzymał. W związku z powyższym, w 2019 r. na działalność objętą subwencją Instytut mógł przeznaczyć 8 412 966,03 zł, natomiast wydał 7 422 630,78 zł.

- wynagrodzenia z tytułu umów o pracę.

21. Na przychody własne Instytutu składały się¹⁷:

- a) przychody własne w ramach prowadzonej działalności zgodnie ze statutem, tj.:
  - prace eksperckie wykonywane poza planem działalności naukowej,
  - działalność w ramach akredytowanych laboratoriów badawczych i wzorcujących,
  - działalność w zakresie certyfikacji,
  - umowa z ZUS,
  - działalność edukacyjna w zakresie bhp: studia podyplomowe, szkolenia,
  - działalność wydawnicza,
- b) przychody własne ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw,
- c) przychody własne są to przychody z następującej działalności statutowej Instytutu:
  - przychody finansowe,
  - przychody operacyjne, w tym odpisy części dotacji równoległe do amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

W toku kontroli nie stwierdzono, aby w ramach przychodów znajdowały się przychody z działalności innej niż wymieniona w art. 2 ust. 1 – 3 ustawy¹⁸.

[Dowód: akta kontroli str.: 132-134, 137, 216-217, 27-275, 279-302, 309-322, 326-327, 329-331, 420-429, 664, 701-703, 1017-1037, 1143-1155, 1523-1695, 1711, 1903-1918]

Gospodarowanie mieniem.

22. W 2019 r. Instytut dysponował środkami trwałymi oraz wartościami niematerialnymi i prawnymi, których wartość na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 41 521 352,99 zł.

23. W 2019 r. nie były podejmowane, z powodu braku konieczności ich wykonania, czynności prawne w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienia ich jako wkładu do spółki, do spółdzielni, które wymagają zgody Prezesa Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, wydawanej na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹⁹.

24. W obszarze dotyczącym gospodarowania mieniem na podstawie przedstawionej dokumentacji²⁰ badaniu poddano zwiększenia i zmniejszenia środków trwałych, dysponowanie samochodami służbowymi oraz użytkowanie samochodów prywatnych do celów służbowych.

25. Zgodnie z informacją o zarządzaniu składnikami mienia trwałego CIOP-PIB przygotowaną na dzień 31 grudnia 2019 r.²¹ zwiększenia środków trwałych wyniosły 5 925 676,27 zł. Zwiększenia objęły następujące grupy środków trwałych: budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, urządzenia techniczne i maszyny, środki transportu, inne środki trwałe oraz środki trwałe w budowie.

26. Zgodnie z informacją o zarządzaniu składnikami mienia trwałego CIOP-PIB, przygotowaną na dzień 31 grudnia 2019 r.²² zmniejszenia środków trwałych wyniosły 3 958 543,18 zł. Zmniejszenia dotyczyły następujących grup środków trwałych: urządzeń technicznych i maszyn, środków transportu, innych środków trwałych oraz środków trwałych w budowie. Podstawą zmniejszenia była likwidacja środków trwałych, sprzedaż oraz zakończenie robót budowlanych.

Badaniu poddana została dokumentacja dotycząca likwidacji wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych oraz sprzedaż środka transportu. Badanie przeprowadzono na próbie obejmującej pięć urządzeń technicznych oraz jedną likwidację środka transportu. Zlikwidowane środki trwałe²³, poza samochodem, zostały przekazane do utylizacji, zgodnie z oświadczeniem Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych z dnia

¹⁷ Wykonywanie przez CIOP-PIB usług na rzecz podmiotów zewnętrznych. Pismo z 5.06.2020 r. dot. przychodów własnych.

¹⁸ Konta księgowo: 705, 708, 714 oraz 750.

¹⁹ Dz. U. 2020.735.

²⁰ Informacja o zarządzaniu składnikami mienia trwałego CIOP-PIB z dnia 20.03.2020 r. podpisana przez Dyrektora CIOP-PIB oraz Głównego Księgowego. Dokument pn. „Środki trwałe i ich umorzenie na dzień 31.12.2019 r.” sporządzony 29.02.2020 r. oraz podpisany przez Głównego Księgowego.

²¹ Informacja o zarządzaniu składnikami mienia trwałego CIOP-PIB z dnia 20.03.2020 r. podpisana przez Dyrektora CIOP-PIB oraz Głównego Księgowego.

²² Tamże.

²³ Zatwierdzenie likwidacji środka trwałego LT nr: 69/19, 14/19, 3/19, 91/19, 82/19.

5 czerwca 2020 r.²⁴. Dokumentacja dotycząca likwidacji środków trwałych obejmująca protokół z uznania środków trwałych za nieprzydatne w CIOP-PIB, wniosek o zdjęcie ze stanu środków trwałych Zakładu i karta środka trwałego była zgodna ze wskazaną w *Instrukcji dotyczącej zasad klasyfikacji składników majątkowych Instytutu, ich znakowania, ewidencjonowania, pobierania, przemieszczania pomiędzy komórkami organizacyjnymi, likwidacji oraz odpowiedzialności za te składniki*²⁵. Ww. dokumentacja została wypełniona w sposób prawidłowy i stanowiła podstawę do wystawienia dowodu „LT”, co było zgodne z wymogami określonymi w pkt 9 ww. *Instrukcji*.

27. W 2019 r. sprzedany został samochód osobowy marki Volkswagen Passat (rocznik 2010), za kwotę 10 501,00 zł brutto, którego wartość początkowa wynosiła 104 260,50 zł brutto. Sprzedaż nastąpiła poprzez przeprowadzenie przetargu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu²⁶. W toku kontroli ustalono, że procedura sprzedaży była zgodna z wymogami §§ 2-10, §§ 26-27 ww. rozporządzenia, a dokumentacja sprzedaży była kompletna i zawierała następujące elementy:

- Zarządzenie nr 4/2019 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie powołania Komisji przetargowej do przeprowadzenia przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu oraz 3 oświadczenia członków Komisji przetargowej;
- Ogłoszenie o sprzedaży z dnia 28 lutego 2019 r.;
- Fakturę nr EZ/T/2019/03/00002;
- Opinię Zespołu Rzecznawców Samochodowych, Maszyn i Urządzeń Automobilklub Nowy Świat Sp. z o.o. nr WZ-23/2019 z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie określenia stanu technicznego i szacunkowej wartości rynkowej pojazdu;
- Potwierdzenie wpłaty wadium z dnia 8 marca 2019 r.;
- Protokół przekazania pojazdu z dnia 14 marca 2019 r.;
- Protokół przetargu publicznego nieograniczonego pisemnego na sprzedaż samochodu osobowego marki: Volkswagen Passat z 14 marca 2019 r.

Stosownie do art. 17 ust. 2 ustawy, z nabywcą została zawarta Umowa sprzedaży nr EZ/1/III/2019 z dnia 14 marca 2019 r.

Dysponowanie samochodami służbowymi do celów służbowych i prywatnych oraz użytkowanie samochodów prywatnych do celów służbowych.

28. W Instytucie w okresie objętym kontrolą obowiązywały dwie regulacje dotyczące korzystania przez pracowników z samochodów służbowych oraz prywatnych:

- Zarządzenie Nr 2/2015 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie obsługi transportowej i gospodarki samochodami służbowymi,
- Zarządzenie Nr 18/2016 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad używania samochodu osobowego niebędącego własnością pracodawcy w celach służbowych dojazd lokalnych.

29. Zgodnie z ww. Zarządzeniem Nr 2/2015, prowadzenie gospodarki samochodami służbowymi obejmowało w szczególności realizację: obsługi transportowej Instytutu, sprawy korzystania przez pracowników z samochodów służbowych oraz dbałości o ich stan techniczny i prowadzenie związanej z tym dokumentacji. Zarządzenie to podzielone było na dwie części, tj. użytkowanie samochodów służbowych do celów służbowych oraz użytkowanie samochodów służbowych do celów prywatnych.

W zakresie uregulowań dot. korzystania z samochodów służbowych do celów służbowych omawiana procedura wskazywała rodzaj dokumentacji oraz osoby odpowiedzialne za prawidłowe gospodarowanie samochodami służbowymi. Zgodnie z poszczególnymi przepisami, osobami odpowiedzialnymi za korzystanie z samochodów służbowych były:

---

²⁴ Oświadczenie z 05.06.2020 r. oraz pismo z 18.10.2019 r. w sprawie zutilizowania wyposażenia Instytutu wraz z podstawą wyboru firmy i listą sprzętu przekazaną do utylizacji.

²⁵ Zarządzenie Nr 29/2007 Dyrektora CIOP-PIB z 12.12.2007 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji dotyczącej zasad klasyfikacji składników majątkowych Instytutu, ich znakowania, ewidencjonowania, pobierania, przemieszczania pomiędzy komórkami organizacyjnymi, likwidacji oraz odpowiedzialności za te składniki” zmienionego Zarządzeniem Nr 1/2010 Dyrektora CIOP-PIB z 4.01.2010 r. w sprawie wprowadzenia zmian do „Instrukcji...”.

²⁶ Dz. U. nr 97, poz. 443, ze zm.

- Z-ca Kierownika lub Kierownik Działu Zaopatrzeniowo-Gospodarczego;
- Kierownik komórki organizacyjnej oraz osoba zamawiająca;
- Kierowca.

Procedura wskazywała, że głównymi dokumentami ewidencjonującymi wykorzystanie samochodów służbowych do celów służbowych były:

- druk zamówienia na wyjazd samochodem służbowym wystawiany przez osobę zamawiającą i podpisywany przez Kierownika komórki merytorycznej,
- rejestr wyjazdu i powrotu samochodów służbowych – wypełniany przez kierowcę,
- karta drogowa pojazdu – wypełniana przez kierowcę,
- karta ewidencji miesięcznego przebiegu samochodu – wypełniana przez kierowcę,
- ewidencja kontroli zużycia paliwa – procedura nie określiła, kto prowadzi ten dokument.

30. Regulamin w sprawie prowadzenia gospodarki samochodami służbowymi w CIOP-PIB i czasu pracy kierowców, stanowiący Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 2/2015 w sprawie obsługi transportowej i gospodarki samochodami służbowymi nie przewidywał wydawania poleceń wyjazdu samochodem służbowym w formie ustnej. Wymóg wpisywania symbolu „P” na karcie drogowej w przypadku ustnego polecenia został wskazany jedynie w Załączniku Nr 1.3 do ww. Regulaminu. Dla czytelności przepisów wewnętrznych, możliwość zlecenia wyjazdów pojazdami służbowymi powinna być wymieniona w treści ww. Regulaminu.

Ponadto, § 3 ust. 1 tiret drugie ww. Regulaminu stanowił, że ewidencja wykorzystywania samochodów służbowych odbywa się poprzez prowadzenie rejestru wyjazdu i powrotu samochodu służbowego. Do odnotowywania godziny przy każdorazowym, pierwszym w danym dniu wyjeździe poszczególnymi samochodami służbowymi i ich powrotu w ww. rejestrze zobowiązany został kierowca (§ 4 ust. 1 tiret piąte ww. Regulaminu). Zgodnie z § 4 ust. 3 tiret piąte ww. Regulaminu, za sprawne prowadzenie gospodarki samochodami służbowymi, w tym za prowadzenie bieżącego rejestru wyjazdu i powrotu samochodu służbowego, odpowiedzialny był Zastępca Kierownika Działu Zaopatrzeniowo-Gospodarczego.

W toku kontroli ustalono, że w przypadku 29 na 30²⁷ zbadanych kart drogowych zostały odnotowane polecenia ustne, co było zgodne z załącznikiem nr 1.3 do procedury wewnętrznej²⁸. W jednym przypadku na karcie odnotowano „samochód w serwisie” oraz zaewidencjonowano stan licznika, stosownie do § 3 ust. 1 tiret szóste procedury wewnętrznej.

Jednakże z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych wynika, że „...wyjazdy samochodów służbowych w celach służbowych podlegają rejestracji z wyjątkiem wyjazdów do Zakładu Ochron Osobistych CIOP – PIB w Łodzi, wyjazdów z kierownictwem na spotkania, konferencję, sympozja, itp., realizacji drobnych zakupów na terenie Warszawy, niezbędnych do bieżącej konserwacji budynków (...), oraz dostarczania i odbioru korespondencji z instytucji znajdujących się na terenie Warszawy (...). Wyjazdy nie rejestrowane są zlecane w formie ustnej kierowcom przez Zastępcę Kierownika lub Kierownika Działu Zaopatrzeniowo-Gospodarczego.”²⁹. Należy zauważyć, że ww. zarządzenie nie zawiera żadnych wyłączeń oraz odstępstw od procedury, w tym od prowadzenia rejestru wyjazdu i powrotu samochodu służbowego, dlatego też opisaną przez Zastępcę Dyrektora praktykę należy wyeliminować.

W przedmiotowym zakresie zostało również zbadanych 20 zamówień na wyjazdy samochodów służbowych, z czego 4 dotyczyły wyjazdów pozamiejscowych i zostały oznaczone numerami zgodnie z prowadzonym przez Instytut rejestrzem. Pozostałych 16 zamówień dotyczyło jazd po terenie Warszawy i nie zostały one oznaczone numerem w rejestrze, co należy ocenić jako działanie nierzetelne. W każdym z 20 przypadków zbadanych zamówień na wyjazd samochodem służbowym został odnotowany służbowy cel wyjazdu.

W przedmiotowym zakresie zostały również zbadane: rejestr wyjazdu i powrotu samochodu służbowego za grudzień 2019 r., 3 Karty ewidencji miesięcznego przebiegu samochodów za grudzień 2019 r., 9 rocznych Ewidencji paliwa. Powyższa dokumentacja została wypełniona w sposób kompletny oraz była zgodna z wzorami określonymi w załącznikach nr 1.2, 1.4 i 1.5 do Zarządzenia Nr 2/2015 Dyrektora CIOP-PIB w sprawie obsługi transportowej i gospodarki samochodami służbowymi.

31. W zakresie uregulowań dotyczących korzystania z samochodów służbowych do celów prywatnych omawiana procedura określała zasady rozliczania. Ponadto, regulacja zawierała definicję wykorzystania

²⁷ Z wyjątkiem karty drogowej pojazdu nr 45/2019 z adnotacją „samochód w serwisie”.

²⁸ Regulamin w sprawie prowadzenia gospodarki samochodami służbowymi w CIOP-PIB i czasu pracy kierowców stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 2/2015 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 30.03.2015 r.

²⁹ Wyjaśnienia z dnia 10.06.2020 r.

samochodu służbowego do celów służbowych oraz do celów prywatnych w formie świadczenia nieodpłatnego i odpłatnego. Badaniu poddane zostało użytkowanie samochodów służbowych do celów prywatnych w formie świadczenia nieodpłatnego. W tym zakresie procedura przewidywała następujące dokumenty potwierdzające wykonanie świadczenia:

- umowa zawarta z pracownikiem, która jest przechowywana w aktach pracownika,
- oświadczenie o użytkowaniu samochodu służbowego do celów prywatnych,
- rozliczenie.

Badaniu poddana została dokumentacja dotycząca nieodpłatnego użytkowania samochodów służbowych do celów prywatnych w grudniu 2019 r. Zbadane 4 umowy (wszystkie zawarte) i oświadczenia były zgodne z wzorem określonym w załączniku nr 2 do Zarządzenia nr 2/2015, a postanowienia dotyczące wysokości przychodu były zgodne z art. 12 ust. 2a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych³⁰. Nie stwierdzono odstępstw od przyjętej procedury.

W ocenie kontroli, w świetle normy art. 16 ust. 4 w zw. z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy, wykorzystanie samochodów służbowych do celów prywatnych przez kadre zarządzającą Instytutem nie sprzyja realizacji zasady gospodarnego i oszczędnego zarządzania mieniem Instytutu.

32. W Instytucie istniała również możliwość korzystania z samochodów prywatnych do celów służbowych. Ten obszar uregulowany był w zarządzeniu dotyczącym wprowadzenia zasad używania samochodu osobowego niebędącego własnością pracodawcy w celach służbowych dojazd lokalnych. Koszty używania samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych pokrywane były wg aktualnie obowiązującej stawki określonej w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy³¹.

Zgodnie z przedstawionymi do badania dokumentami, w Instytucie 46 osób posiadało ryczałty samochodowe. Do próby wybrano 25% osób, które korzystały w listopadzie 2019 r. z samochodów prywatnych do celów służbowych. Do badania przedstawiono umowy z pracownikiem, oświadczenie pracownika oraz zestawienie osób z próby, które w listopadzie były na urlopie lub na zwolnieniu lekarskim. Używanie przez pracownika samochodu prywatnego w celach służbowych dojazd lokalnych na oświadczeniach pracowników zostały potwierdzone przez kierowników komórek organizacyjnych CIOP-PIB. Nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 140-215, 305, 323, 328-407, 602-604, 610-618, 623-645, 665-699]

Inwentaryzacja.

33. Zasady inwentaryzacji zostały określone w Zarządzeniu nr 3/2017 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont ze zmianami. Dokument ten zawierał informacje o terminach i zasadach dokonywania inwentaryzacji w Instytucie. Drugim dokumentem było Zarządzenie nr 12/2019 Dyrektora CIOP-PIB w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w 2019 r., które wskazywało skład komisji inwentaryzacyjnej oraz zakres inwentaryzacji.

34. Zgodnie z przekazanym Sprawozdaniem z przeprowadzonej inwentaryzacji aktywów pieniężnych i rzeczowych składników obrotowych w 2019 r.³² inwentaryzacja przeprowadzona została w drodze spisu z natury, w drodze uzyskania potwierdzenia salda oraz w drodze weryfikacji salda.

Inwentaryzacja w drodze spisu z natury obejmowała: aktywa pieniężne w kasie Warszawa i Łódź, czeki, znaczki pocztowe, produkcję w toku prac naukowo-badawczych, wydawnictwa i publikacje, materiały w magazynie gospodarczym oraz składniki majątkowe powierzone kontrahentowi. Kolejna inwentaryzacja w drodze spisu z natury środków trwałych powinna zostać przeprowadzona do 2022 r.

Inwentaryzacja w drodze uzyskania potwierdzenia salda dotyczyła rozrachunków z kontrahentami w zakresie należności i zobowiązań na dzień 31 października 2019 r. i stanu środków pieniężnych w banku na dzień 31 grudnia 2019 r.

Inwentaryzacja w drodze weryfikacji salda dotyczyła środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz ewidencji ilościowo – wartościowej przedmiotów wyposażenia na dzień 31 grudnia 2019 r., zbiorów

³⁰ Dz.U. z 2020 r. poz. 1426.

³¹ Dz. U. Nr 27 poz. 271, ze zm.

³² z 29.02.2020 r. zaakceptowane przez Dyrektora CIOP-PIB.

bibliotecznych w Warszawie i Łodzi na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz pozostałych składników aktywów i pasywów. Spis z natury księgozbioru powinien zostać przeprowadzony w 2021 r.³³.

Zespół kontrolerów ustalił, że inwentaryzacja została przeprowadzona zgodnie z wymogami art. 26 ustawy o rachunkowości, co do dotrzymania terminów i częstotliwości oraz sposobu jej przeprowadzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 303, 646-662]

Zamówienia publiczne.

35. W zakresie zamówień publicznych w 2019 r. w CIOP-PIB obowiązywały Instrukcja postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych w CIOP-PIB (dalej: Instrukcja) oraz Regulamin przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi w CIOP-PIB o wartości od 30.000 euro do 750.000 euro³⁴.

Badaniu zostało poddanych 6 z 22 udzielonych zamówień publicznych przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego³⁵, na łączną kwotę 2 550 008,97 zł (20,63% wartości wszystkich udzielonych zamówień w 2019 r.), których przedmiotem były:

- konserwacja i naprawa infrastruktury teleinformatycznej wraz z systemami zabezpieczającymi – na kwotę 1 081 909,23 zł;
- dostawa specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem systemowym dla potrzeb badań naukowych oraz prac rozwojowych i upowszechniających w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także rozpakowanie sprzętu, instalacja, skonfigurowanie i przetestowanie oraz serwis gwarancyjny ww. sprzętu – na kwotę 19 065,00 zł;
- usługa zorganizowania 15 regionalnych konferencji w miastach wojewódzkich (oprócz Warszawy) oraz konferencji podsumowującej w Warszawie (...) – na kwotę 141 413,10 zł;
- sprzedaż energii elektrycznej w rozumieniu ustawy - Prawo energetyczne (...) – na kwotę 507 581,64 zł;
- adaptacja sali wykładowej i pomieszczeń przyległych w budynku „A” CIOP – PIB w Warszawie – na kwotę 676 500,00 zł;
- sukcesywny zakup paliwa w systemie bezgotówkowym do samochodów służbowych – na kwotę 123 540,00 zł.

36. Wszystkie zbadane postępowania zostały poprzedzone szacowaniem wartości zamówienia.

W jednym przypadku³⁶, zgodnie z informacją zawartą w „Kalkulacji kosztów do zamówienia publicznego nr TA/ZP09/2019” z dnia 16 maja 2019 r., oprócz dialogu technicznego przeprowadzonego w ramach wcześniejszego postępowania unieważnionego w części zakupu przedmiotowego sprzętu, „oszacowanie kosztów zakupu dwóch urządzeń oparto na informacjach zamieszczonych w Internecie (ustalono w jaki sposób na ostateczną cenę urządzenia ma wpływ zmiana wymaganych parametrów: koszt procesora, koszt pamięci RAM, koszt dysku twardego, koszt wymagań związanych ze wsparciem producenta)”. Zgodnie z przepisami Rozdziału III § 8 ust. 4 pkt 3 Instrukcji, ustalenie szacunkowej wartości zamówienia należy udokumentować w postaci wydruków ze stron internetowych zawierających ceny usług i wykonawców (opatrzone datą dokonania wydruku). Dokumentacja dotycząca ww. zamówienia nie zawierała przedmiotowych wydruków. Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych „...jako podstawę dla szacowanego kosztu (...) komputerów VR i ich konfiguracji składających się z różnych podzespołów przyjęto wartość uzyskaną podczas dialogu technicznego nr (...). Z tego względu nie sporządzono odrębnych wydruków cen internetowych poszczególnych podzespołów, które same w sobie, w oderwaniu od sprzętu komputerowego, nie były przedmiotem zamówienia. (...) podczas szacowania wartości zamówienia TA/ZP-9/2019 tylko pobieżnie zweryfikowano ceny tych podzespołów w Internecie, w odniesieniu do uzyskanej w przetargu (...) ceny komputera i nie udokumentowano odrębnie cen tych podzespołów.”³⁷.

W toku kontroli ustalono, że w odniesieniu do tej części „Kalkulacji”, w której powołano się na informacje zamieszczone w Internecie, CIOP-PIB nie udokumentował szacowania w postaci wydruków ze stron internetowych zawierających ceny usług i wykonawców (opatrzone datą dokonania wydruku), co stanowiło naruszenie Rozdziału III § 8 ust. 4 pkt 3 Instrukcji.

³³ Ostatni spis z natury księgozbioru przeprowadzono w 2011 roku.

³⁴ Wprowadzone odpowiednio Zarządzeniami Dyrektora CIOP-PIB nr: 3/2019 z 18.02.2019 r., 11/2017 z 7.12.2017 r.

³⁵ Nr: TA/ZP-4, TA/ZP-9, TU/ZP-22, EZ/ZP-23, EZ/ZP-27, EZ/ZP-33.

³⁶ Nr TA/ZP-9/2019.

³⁷ Pismo CIOP-PIB z 20.07.2020 r.

37. Zgodnie z § 8 Instrukcji we wszystkich zbadanych postępowaniach zostały sporządzone wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

38. We wszystkich zbadanych postępowaniach przestrzegano przepisów ustawy - Pzp w następującym zbadanym zakresie:

- ogłoszenia o wszystkich zbadanych zamówieniach opublikowano zgodnie z art. 11 ustawy - Pzp,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia dokonano w terminie określonym w art. 95 ust. 1 ustawy - Pzp,
- wszystkie specyfikacje istotnych warunków zamówienia udostępniono na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy - Pzp,
- przechowywane były dowody zamieszczenia ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 11a pkt 1 ustawy - Pzp,
- terminy na złożenie ofert, związania ofertą, opublikowania informacji z otwarcia ofert zostały zachowane zgodnie z wymogami art. 43 ust. 1, 85 ust. 1, 86 ustawy - Pzp,
- zgodnie z art. 92 ustawy - Pzp, CIOP-PIB zawiadomił o wyborze oferty; umowy z wykonawcami zostały zawarte w terminie określonym w art. 94 ust. 1 ustawy - Pzp,
- wszystkie osoby wykonujące czynności w postępowaniach o udzielenie zamówienia złożyły oświadczenia o niepodleganiu wyłączeniu z czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zgodnie z art. 17 ustawy - Pzp.

39. Wszystkie zbadane SIWZ-y zawierały informacje wskazane w art. 36 ustawy - Pzp. CIOP-PIB prawidłowo weryfikował spełnienie warunków udziału w postępowaniu z wyjątkiem jednego przypadku³⁸, w którym w *Informacji o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej...* nie podano danych Wykonawcy. Zgodnie z wyjaśnieniem Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych, ww. *Informacja...* „...posiadała wyraźnie wskazaną miejscowość i datę oraz została podpisana przez Prezesa (...), który był osobą umocowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym. W związku z powyższym, wymieniony dokument nie budził żadnych wątpliwości członków Komisji przetargowej. Komisja przetargowa uznała złożony dokument za prawidłowy i wystarczający.”³⁹. Uchybienie to nie miało wpływu na prawidłowość wyboru wykonawcy.

40. Zgodnie z § 11 Instrukcji, we wszystkich zbadanych przypadkach zostały powołane Komisje przetargowe do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, z prac których sporządzono Protokoły z posiedzenia Komisji przetargowej powołanej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

41. W zakresie zbadanych postępowań CIOP-PIB sporządził 6 Protokołów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, w których nie odnotował w pkt 30 miejscowości i daty ich sporządzenia, co stanowiło naruszenie § 3 pkt 1 ppkt a rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁴⁰, określającego wzór protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego w załączniku nr 1.

Według przekazanej przez Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych informacji, CIOP-PIB zobowiązał się do wpisywania w Protokołach ww. danych⁴¹.

42. W jednym przypadku⁴², we wniosku oraz w protokole podano datę ustalenia wartości zamówienia 11 września 2019 r., podczas gdy wycena szacunkowa została opracowana 2 lipca 2019 r. Według przekazanej przez Zastępcę Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych informacji, „Zarówno w protokole postępowania o udzielenie zamówienia, jak również we wniosku o wszczęcie postępowania data 11.09.2019 r. jest datą sporządzenia wniosku o wszczęcie postępowania. Podstawą do szacowania kosztów planowanej inwestycji był wyłącznie dokument wykonany przez firmę (...), w oparciu o sporządzone przez Instytut projekty remontu - architektura. Na wniosku omyłkowo zostało zaznaczone znakiem „x” rozeznanie cen rynkowych.”⁴³. Uchybienie to nie miało wpływu na prawidłowość wyboru wykonawcy.

³⁸ Postępowanie Nr TU/ZP-22/2019.

³⁹ Pismo CIOP-PIB z 8.06.2020 r.

⁴⁰ Dz.U. z 2016 r. poz. 1128.

⁴¹ Pisma CIOP-PIB z: 8.06.2020 r., 15.06.2020 r., 22.06.2020 r.

⁴² Nr EZ/ZP-27.

⁴³ Pismo CIOP-PIB z 20.07.2020 r.

43. We wszystkich zbadanych postępowaniach wyboru najkorzystniejszej oferty dokonano zgodnie z kryteriami oceny ofert. Zamówione towary/usługi zostały dostarczone i odebrane zgodnie z umową z wykonawcą.

44. Badaniu kontrolnemu zostały poddane również 3 z 27 zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 EURO udzielone w trybie zapytań ofertowych⁴⁴.

Wszystkie 3 zapytania ofertowe zostały upublicznione poprzez ich zamieszczenie na stronie internetowej⁴⁵. W odpowiedzi na zapytania ofertowe, sporządzone stosownie do Instrukcji, wpłynęło po jednej ofercie. W każdym z 3 zbadanych zamówień dokumentacja nie zawierała wydruków świadczących o istnieniu co najmniej dwóch ofert, co stanowiło naruszenie Rozdziału II pkt II § 7 ust. 2 Instrukcji. Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych „Doświadczenie związane ze stosowaniem Instrukcji pokazało, że niniejszy warunek ze względu na specyficzny profil działalności CIOP-PIB w wielu przypadkach nie może zostać spełniony. Niektóre dostawy oraz usługi mogą zostać zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę i nie jest możliwe w takich postępowaniach, uzyskanie dwóch ważnych ofert. (...) obecnie w CIOP-PIB trwają prace mające na celu wprowadzenie zmian do ww. Instrukcji, które będą modyfikowały m. in. postanowienia § 7 Instrukcji...”⁴⁶.

45. Stwierdzono również rozbieżności pomiędzy wzorem określonym w załączniku nr 2 do Instrukcji a sporządzanymi zapytaniami ofertowymi dla zamówienia, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy - Pzp. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych wyjaśnił, że „Zapytania ofertowe (...) zawsze zawierają istotę treści zawartej w ustalonym załączniku. (...) Załącznik nr 2 stanowi wzór, który zgodnie z powszechnie używaną definicją wzoru może podlegać modyfikacjom bez wpływu na zakres merytoryczny zapytania ofertowego. (...) modyfikacja wzoru dokumentu zawartego w Załączniku Nr 2 do Instrukcji jest działaniem niepowodującym naruszenia postanowień Instrukcji postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych w CIOP-PIB”⁴⁷.

Odnosząc się do powyższego należy stwierdzić, że przepisy Instrukcji obligowały do przygotowania zapytań ofertowych dla zamówienia zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do Instrukcji. Nie można zgodzić się z twierdzeniem, że wzory dokumentów, wprowadzone Instrukcją mogą podlegać dowolnym modyfikacjom. Wprowadzenie procedury wewnętrznej przez kierownika jednostki służy ustandaryzowaniu działań oraz jednolitości dokumentacji. Odstępstwa od przyjętej procedury są jej naruszeniem. Ponadto, przyjęcie argumentacji, że ustalone wzory mogą być dowolnie zmieniane, prowadziłoby do wniosku o niecelowości wprowadzania wzorów dokumentów. Dlatego nie można zgodzić się z tezą, że modyfikacje wzoru dokumentu, wprowadzonego przez Dyrektora Instytutu do stosowania ww. Instrukcją, nie stanowią jej naruszenia. Należy też zauważyć, że przedmiotowe uchybienie nie miało negatywnych skutków z uwagi na to, że nie zmieniło zakresu merytorycznego zapytania, który był wymagany.

46. Ponadto, § 7 ust. 3 Instrukcji obligował do sporządzania notatki służbowej z udzielenia zamówienia wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do Instrukcji. Notatki tej nie zawierała dokumentacja dot. zapytania 40-TA-2019.

W tej sprawie Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych CIOP-PIB poinformował, że „Załącznik nr 3 do Instrukcji postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych w CIOP-PIB, wprowadzonej Zarządzeniem nr 3/2019 z dnia 18 lutego 2019 r., ustala wzór notatki służbowej z wyboru wykonawcy zamówienia, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy Pzp. (...) Notatka służbowa z wyboru wykonawcy zamówienia Nr 40-TA-2019, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy Pzp, czy Informacja w sprawie rozstrzygnięcia postępowania zawiera tożsamą treść (...). Dokument, którego przedmiotem jest informacja w sprawie rozstrzygnięcia postępowania jest tożsamy z dokumentem określonym w Załączniku Nr 3 do Instrukcji postępowania jako Notatka służbowa z wyboru Wykonawcy zamówienia Nr 40-TA-2019.”⁴⁸.

Odnosząc się do powyższego należy stwierdzić, że przedmiotowa Instrukcja obligowała do sporządzenia notatki służbowej z udzielenia zamówienia wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3. Procedura nie uprawniała pracowników poszczególnych komórek wewnętrznych CIOP-PIB do modyfikacji wzoru stanowiącego załącznik

⁴⁴ Nr: 10-TP-2019, 37-TA-2019, 40-TA-2019.

⁴⁵ W przypadku zamówienia nr 10-TP-2019 również w Bazie konkurencyjności.

⁴⁶ Pismo CIOP-PIB z 22.06.2020 r.

⁴⁷ Tamże.

⁴⁸ Pismo CIOP-PIB z 20.07.2020 r.

nr 3. Wprowadzenie procedury wewnętrznej przez kierownika jednostki służy ustandaryzowaniu działań oraz jednolitości dokumentacji. Odstępstwa od przyjętej procedury są jej naruszeniem i mogą w konsekwencji przyczynić się do powstawania błędów w działaniach jednostki. W omawianym przypadku uchybienie nie wpłynęło na zakres merytoryczny dokumentu, a zatem ww. ryzyko nie zmaterializowało się. Niemniej, rzetelność działania wymagała zastosowania przyjętego w Instrukcji wzoru.

[Dowód: akta kontroli str. 10-82, 126-130, 238, 408-409, 605-622, 710-1007, 1051-1134, 1279-1519, 1699, 1712-1747, 1770-1786, 1886-1890, 1895-1898]

Umowy cywilnoprawne.

47. W 2019 r. w CIOP-PIB zostało zawartych 1 596 umów cywilnoprawnych. W powyższym zakresie obowiązywało Zarządzenie w sprawie zasad zawierania przez CIOP-PIB umów cywilnoprawnych, umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych i umów licencyjnych z osobami fizycznymi, płatnych z funduszu wynagrodzeń bezosobowych⁴⁹. Badaniu zostało poddanych 15 umów. Wszystkie zbadane umowy, rachunki, protokoły zostały sporządzone zgodnie ze wzorami określonymi w ww. Zarządzeniu.

48. Ponadto, zbadano 6 umów zawartych z tytułu przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie ustawy – Pzp oraz 3 umowy z tytułu zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 EURO udzielonych w trybie zapytań ofertowych.

Poddane badaniu umowy zawierały, co do zasady, postanowienia niepozostawiające uznaniowości w zakresie naliczania kar umownych, w tym postanowienia dot. kar kumulatywnych oraz warunków odstąpienia od umowy. Z wyjątkiem dwóch przypadków⁵⁰ wynikających ze specyfiki umów, potwierdzano pisemnie odbiór przedmiotu umowy w terminach zgodnych z umową.

Umowy zostały wykonane i rozliczone w terminach oraz kwotach określonych w umowach z wyjątkiem umowy Nr TA/ZP-4/2019, w przypadku której zapłata nastąpiła po terminie 21 dni od dnia otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury, wskazanym w § 7 ust. 2 Umowy zawartej z Wykonawcą. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych wyjaśnił, że faktura, po uprzednim sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, „...została omyłkowo wpięta do dokumentów, dla których dokonano już płatności zamiast przekazana do płatności. Opóźnienie w zapłacie było wynikiem ludzkiego błędu a nie celowego działania. Podczas analizy sald błęd został wykryty i w dniu 21.08.2019 r. dokonano płatności. Instytut nie poniósł dodatkowych kosztów związanych z opóźnieniem płatności za przedmiotową fakturę.”⁵¹.

Należy zauważyć, że niezbędne jest wzmocnienie nadzoru nad terminowym regulowaniem zobowiązań Instytutu wynikających z zawartych umów.

[Dowód: akta kontroli str. 83-124, 251-272, 710-1007, 1051, 1058-1132, 1279-1519, 1770-1786, 1874-1878, 1895-1898]

Organizacja i jakość pracy instytutu.

49. Zgodnie z wymaganiami art. 30 ust. 1 ustawy oraz § 8 ust. 1 Statutu CIOP-PIB, Rada Naukowa Instytutu w 2019 r. liczyła 30 osób (członków). W skład Rady Naukowej wchodziło 14 pracowników naukowych i 1 pracownik badawczo-techniczny Instytutu oraz 15 osób spoza Instytutu. Proporcje udziału w składzie Rady Naukowej pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu (posiadających odpowiednie tytuły i stopnie naukowe) oraz osób spoza Instytutu na dzień 31 grudnia 2019 r. zostały zachowane, co było zgodne z obowiązującym Statutem.

50. Zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy, tryb wyborów został uregulowany w Regulaminie wyborów Rady Naukowej ustanowionym przez Dyrektora Instytutu, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej⁵². Swoje działania Rada Naukowa określiła w uchwalonym przez siebie regulaminie, co jest zgodne z art. 30 ust. 9 ustawy.

51. Plan działalności Instytutu na 2019 r., zgodnie z zadaniami określonymi w art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy oraz w § 6 Regulaminu Rady Naukowej CIOP-PIB, podlegał opiniowaniu przez Radę Naukową, która zaopiniowała go pozytywnie. Plan działalności obejmował m.in.: działalność naukowo-badawczą, realizację Programu Wieloletniego pn. „Poprawa Bezpieczeństwa i warunków Pracy”, działalność normalizacyjną, współpracę naukowo-techniczną z zagranicą, działalność Centrum Edukacyjnego, wydawniczą, publikację,

⁴⁹ Zarządzenie Nr 4/2018 Dyrektora CIOP-PIB z 12.03.2018 r.

⁵⁰ Nr: EZ/ZP-23, EZ/ZP-33.

⁵¹ Pismo CIOP-PIB z 20.07.2020 r.

⁵² Zarządzenie nr 16/2016 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 23.12.2016 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu wyborów Rady Naukowej Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego”.

seminaria naukowe, rozwój kadry naukowej, projekty inwestycyjne w ramach programów operacyjnych oraz przedsięwzięcia inwestycyjne.

Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych, w 2019 r. nie został opracowany wydzielony „...dokument pn. „Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej”. Rolę tego dokumentu pełniły w praktyce realizowane w cyklu 3-letnim kolejne etapy realizowanego od roku 2008 Programu Wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Rok 2019 był ostatnim (trzecim) rokiem IV etapu Programu realizowanego w latach 2017- 2019. Jednocześnie w roku 2019 Rada Ministrów przyjęła do realizacji V etap Programu (na lata 2020-2022). (...) Tworzenie i realizacja programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” jest zasadniczym komponentem procesu zarządzania strategicznego przyjętego w CIOP-PIB. Program ten jest realizowany w etapach 3-letnich, ale proces rozpoznawania i analizy uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, zarówno teraźniejszych jak i przewidywanych w przyszłości [antycypowanych], które mają wpływ na zakres tematyczny i sposób realizacji tego programu, rozpoczyna się zwykle na dwa lata przed rozpoczęciem danego etapu. Kolejne etapy programu wieloletniego stanowią zatem formę krótkookresowej strategii działalności Instytutu.”⁵³.

Niesporządzenie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej stanowiło naruszenie art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy.

„Perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej na lata 2021-2030 Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego” datowane na 18 grudnia 2020 r., zostały, stosownie do art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy, Uchwałą nr 18/2020 podjętą na posiedzeniu z dnia 18 grudnia 2020 r., zatwierdzone przez Radę Naukową.

52. Stosownie do art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy, Rada Naukowa pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdanie Dyrektora Instytutu z wykonania zadań, do których w 2019 r. w zakresie działalności podstawowej, wskazanej w art. 2 ust. 1-3 ustawy, należały m. in.: prace badawcze w zakresie przedsięwzięć istotnych w budowie systemu bezpieczeństwa i ochrony człowieka w środowisku pracy, zgodnie ze standardami Unii Europejskiej; zadania badawcze oraz zadania wspierające realizację badań w ramach statutowej działalności naukowej; projekty z EFS; programy i projekty rozwojowe we współpracy naukowo-technicznej z zagranicą; zakończenie realizacji IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”; inspirowanie i prowadzenie działań wspierających konstruktorów i projektantów procesów pracy do uwzględniania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii przy projektowaniu nowych i modernizacji istniejących technologii, maszyn, urządzeń i obiektów przemysłowych; współdziałanie z pracodawcami i partnerami społecznymi przy wdrażaniu, upowszechnianiu i promocji osiągnięć nauki i techniki w dziedzinie ochrony zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy; opracowywanie i opiniowanie projektów norm polskich, międzynarodowych i regionalnych w zakresie metod, kryteriów i wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, a także prowadzenie prac normalizacyjnych; działalność w zakresie badań i certyfikacji maszyn, środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, parametrów środowiska pracy oraz certyfikacji systemów jakości u producentów i dostawców, a także certyfikacji kompetencji osób; zadania związane z opracowaniem systemu zarządzania bezpieczeństwem i ochroną zdrowia pracowników w zakładach pracy; działalność edukacyjna i szkoleniowa; opracowywanie i popularyzowanie informacji naukowo-technicznej dotyczącej rozwiązań krajowych i zagranicznych z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii; prace związane z realizacją zadań Międzyresortowej komisji ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

53. W 2019 r. nie była przeprowadzana ocena Instytutu, o której mowa w art. 34 ust. 1 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 10-26, 245-250, 704-705, 1051, 1141-1142, 1157-1287, 1699, 1710-1711, 1761-1769, 1794, 1809-1817]

Jakość zarządzania instytutem.

54. Instytut, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy, działał na podstawie Statutu, który określał przedmiot i zakres działania CIOP-PIB. Statut został uchwalony przez Radę Naukową i zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W 2019 r. Rada Naukowa uchwaliła treść nowego Statutu, który 22 stycznia 2020 r. został zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

⁵³ Pismo CIOP-PIB z 13.01.2021 r.

Strukturę organizacyjną CIOP-PIB określał Regulamin organizacyjny ustalony przez Dyrektora, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych – art. 6 ust. 4 ustawy. Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych został, zgodnie z art. 24 ust. 1a ustawy, ustalony przez Dyrektora⁵⁴, po zaopiniowaniu przez Radę Naukową. Stosownie do art. 63 ustawy, w zakresie wynagradzania, w CIOP-PIB w 2019 r. obowiązywał Regulamin wynagradzania pracowników CIOP-PIB⁵⁵.

W zakresie rachunkowości w badanym okresie w CIOP-PIB obowiązywała Polityka rachunkowości Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego z Planem kont⁵⁶.

55. W zakresie zasad i trybu załatwiania korespondencji wytworzonej i wpływającej w/do CIOP-PIB obowiązywała Instrukcja kancelaryjna CIOP-PIB.⁵⁷ W 2019 r., stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 1-3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach⁵⁸, CIOP-PIB przekazał do Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, w celu uzgodnienia ich ostatecznej treści, projekty Instrukcji kancelaryjnej, Jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego.

[Dowód: akta kontroli str. 245-250, 437-517, 528-534, 572-579, 1051, 1279-1324, 1699, 1708-1709, 1748-1752, 1760, 1846-1853, 1879-1885]

56. Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Instytucie zatrudnione były 272 osoby, w tym pracownicy: naukowcy – 78 osób; badawczo-techniczni – 9 osób; inżynierjno-techniczni – 113 osób; pozostali – 72 osoby.

Badaniem kontrolnym została objęta dokumentacja 26 pracowników Instytutu⁵⁹. Stwierdzono, że w aktach znajdowały się m. in. umowy zawarte z pracownikami, zakresy obowiązków oraz dokumenty potwierdzające wykształcenie. W przypadku zatrudnienia na stanowiskach profesora, profesora Instytutu, adiunkta lub asystenta, osoby posiadały wymagane w art. 43 ust. 2-5 ustawy tytuły naukowe profesora, stopnie naukowe i tytuły zawodowe. Pracownicy zostali indywidualnie powiadomieni w formie pisemnej o obowiązujących w Instytucie zasadach wynagradzania.

57. Kryteria i tryb przeprowadzania oraz ogłaszania konkursu w zakresie zatrudnienia pracownika naukowego określał § 9 Statutu CIOP-PIB, co było zgodne z art. 43 ust. 6 ustawy. Ponadto, w Instytucie obowiązywał Regulamin w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania konkursu na stanowiska pracowników naukowych w CIOP-PIB⁶⁰.

58. Instytut w badanym okresie zatrudnił łącznie 24 pracowników, w tym 2 pracowników naukowych (na stanowiskach adiunkta), których zatrudnienie zostało poddane badaniu kontrolnemu.

Procedura konkursowa została przeprowadzona na podstawie obowiązującego w Instytucie Regulaminu oraz zgodnie z wymaganiami art. 43 ust. 6 ustawy. Kandydaci na ww. stanowisko pracownika naukowego spełniali wymagania określone w art. 43 ust. 4 ustawy. W obu przypadkach z pracownikami zostały zawarte umowy o pracę na stanowisku wskazanym w art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy.

59. Zgodnie z art. 44 ust. 4 i art. 50 ustawy, pracownicy naukowcy oraz badawczo-techniczni podlegają, nie rzadziej niż raz na 4 lata, okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego. W 2019 r. nie dokonywano oceny okresowej pracowników naukowych i badawczo-technicznych. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych poinformował⁶¹, że ocenę taką przeprowadzono w 2016 r., a kolejna została zaplanowana w 2020 r., tj. po okresie objętym kontrolą.

⁵⁴ Zarządzenie Nr 10/2015 Dyrektora CIOP-PIB z 11.05.2015 r.

⁵⁵ Zarządzenia Dyrektora CIOP-PIB Nr: 15/2016 z 20.12.2016 r., 6A/2017 z 5.07.2017 r., 11/2018 z 9.07.2018 r., 5/2019 z 19.03.2019 r., 9/2019 z 18.07.2019 r., 14/2019 z 22.10.2019 r., 18/2019 z 18.11.2019 r.

⁵⁶ Zarządzenie Nr 3/2017 Dyrektora CIOP-PIB z 10.01.2017 r.

⁵⁷ Zarządzenie Nr 13 z 29.12.2005 r. Dyrektora CIOP-PIB w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego.

⁵⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 553, ze zm.

⁵⁹ Wg przekazanego wykazu pn. „Zatrudnieni w CIOP-PIB wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.”, Lp.: 15, 25, 38, 60, 61, 65, 70, 83, 93, 94, 96, 101, 120, 153, 157, 164, 166, 179, 194, 213, 226, 233, 237, 253, 259, 261.

⁶⁰ Regulamin w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania konkursu na stanowiska pracowników naukowych w CIOP-PIB stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 15/2014 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 1.12.2014 r. Zarządzenie Nr 6 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 17.04.2015 r. zm. Regulamin w sprawie sposobu przeprowadzania konkursu na stanowiska pracowników naukowych w CIOP-PIB. Regulamin w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania konkursu na stanowiska pracowników naukowych w CIOP-PIB stanowiący zał. Nr 1 do Zarządzenia nr 17/2019 z dnia z 18.11.2019 r. ws. wprowadzenia Regulaminu w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania konkursu na stanowiska pracowników naukowych.

⁶¹ Oświadczenie z dnia 25.05.2020 r.

Zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy, Dyrektor Instytutu określił tryb oceny okresowej w Regulaminie trybu dokonywania oceny okresowej dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych CIOP-PIB⁶². W § 2 pkt 2 Regulaminu wskazano, że pracownicy zatrudnieni na stanowiskach adiunkta, asystenta, głównego specjalisty badawczo-technicznego, starszego specjalisty badawczo-technicznego i specjalisty badawczo-technicznego podlegają ocenie okresowej nie rzadziej niż raz na 2 lata. Zgodnie z § 2 pkt 2 Regulaminu, ww. grupa pracowników powinna zostać poddana ocenie okresowej w 2018 r., której w CIOP-PIB nie przeprowadzono. Nieprzeprowadzenie oceny okresowej we wskazanym w Regulaminie terminie stanowi naruszenie przepisu § 2 pkt 2 Regulaminu.

Na podstawie art. 29 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 44 ust. 3 i 4 oraz art. 50 ustawy, Rada Naukowa w dniu 19 grudnia 2019 r. podjęła Uchwałę nr 25/2019 w sprawie kryteriów okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych Instytutu. W § 1 ust. 1 tej Uchwały wskazano, że ocena pracowników naukowych i badawczo-technicznych miała być dokonana za okres 1 stycznia 2016 r. – 31 grudnia 2019 r. Należy zauważyć, że przywołana treść Uchwały i przepisu § 2 pkt 2 Regulaminu są niespójne w części dotyczącej okresu, za który należało przeprowadzić ocenę ww. grupy pracowników.

60. W 2019 r. w Instytucie funkcjonowała Komisja Dyscyplinarna. Stosownie do art. 55 ust. 1 ustawy, tryb wyboru Komisji został określony w Statucie CIOP-PIB.

Komisja Dyscyplinarna została powołana zgodnie z § 10 Statutu. W badanym okresie wystąpił w Instytucie 1 przypadek udzielenia kary upomnienia na piśmie. Stosownie do art. 57 ust. 1 ustawy, Rada Naukowa Instytutu powołała, uchwałą nr 10/2019 w dniu 16 kwietnia 2019 r., Rzecznika Dyscyplinarnego.

61. W związku z art. 47 ustawy, pracowników Instytutu obowiązywał zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu.

W zbadanych umowach o pracę znajdowało się postanowienie o uzyskaniu zgody Pracodawcy przy podejmowaniu dodatkowego zatrudnienia bądź działalności gospodarczej. W 2019 r. żaden z pracowników nie wystąpił o zgodę na dodatkowe zatrudnienie.

62. Zgodnie z ustaleniami, na dzień 31 grudnia 2019 r., Instytut nie podpisał z pracownikami umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu⁶³.

Ponadto, zbadana dokumentacja pracowników CIOP-PIB nie zawierała odrębnych umów dot. zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Instytutu, o których mowa w art. 47 ust. 5 i 7. Natomiast, co do zasady⁶⁴, umowy o pracę zawierały oświadczenie pracownika, że zna przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i odpowiedzialności karnej i cywilnej za ich naruszenie. Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Administracyjnych wyjaśnił, że „Literalna wykładnia art. 47 ustawy o IB nakazuje przyjąć, iż umowy o zakazie konkurencji, o których mowa w ust. 5 art. 47 ustawy o IB Pracodawca zobowiązany jest podpisywać w przypadku gdy pracownik naukowy, badawczo-techniczny oraz inżynierijno-techniczny wystąpił o wyrażenie zgody na dodatkowe zatrudnienie poza CIOP-PIB, w ramach stosunku pracy lub na podjęcie działalności gospodarczej i faktycznie dodatkowe zatrudnienie lub działalność gospodarczą podjął. W przypadku pracowników naukowych, badawczo-technicznych oraz inżynierijno-technicznych, którzy nie wystąpili z wnioskiem, o którym mowa w art. 47 ust. 1 ustawy o IB nie jest wymagane podpisanie umowy o zakazie konkurencji.”⁶⁵.

63. Należy zauważyć, że odwołanie się przez CIOP-PIB do treści art. 47 ust. 1 ustawy, tj. do konieczności wystąpienia przez pracownika o zgodę na wykonywanie przez pracownika naukowego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej, nie ma znaczenia dla wykładni art. 47 ust. 5 ustawy. Obydwa przepisy odnoszą się do innego zagadnienia, gdyż wprowadzenie dodatkowe zatrudnienie albo prowadzenie działalności gospodarczej może swym zakresem powodować prowadzenie działalności konkurencyjnej wobec instytutu, jednak taka sytuacja nie musi zawsze występować. Podjęcie zatrudnienia u innego pracodawcy, który nie jest w żadnym zakresie konkurentem w stosunku

⁶² Zarządzenie Nr 2/2011 Dyrektora CIOP-PIB z 23.03.2011 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu określającego tryb dokonywania oceny okresowej dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych.

⁶³ Pismo CIOP-PIB z 22.05.2020 r., 8.07.2020 r.

⁶⁴ Na 26 pracowników, których dokumentacja kadrowa podlegała badaniu, w przypadku 5 – umowy nie zawierały przedmiotowych oświadczeń. Wg wykazu pn. „Zatrudnieni w CIOP-PIB wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.”, Lp.: 15, 60, 153, 194, 261.

⁶⁵ Pismo CIOP-PIB z 8.07.2020 r.

do instytutu, wymaga i tak każdorazowo uzyskania zgody dyrektora instytutu, jak tego wyraźnie wymaga art. 47 ust. 1 ustawy. A zatem, kwestia powstrzymania się od zakazu konkurencji jest zagadnieniem uregulowanym w art. 47 ust. 5 ustawy, natomiast regulacja art. 47 ust. 1 ustawy powinna być raczej odczytywana w kontekście oceny możliwości pogodzenia obowiązków pracownika instytutu z dodatkowym zatrudnieniem czy też prowadzeniem działalności gospodarczej. CIOP-PIB powinien być zawrzeć ze swoimi pracownikami naukowymi, badawczo-technicznymi lub inżynieryjno-technicznymi, niezależnie od ich wniosków w tym zakresie, umowy o zakazie konkurencji. Dyrektor CIOP-PIB, w celu dbałości o interesy instytutu, powinien być uregulować umowami z pracownikami kwestie zakazu konkurencji, tak aby zrealizować w tym zakresie wymogi ustawy oraz Kodeksu Pracy, a także zabezpieczyć przez to interesy kierowanej przez siebie instytucji.

[Dowód: akta kontroli str. 245-250, 527, 586-601, 594-600, 1010-1016, 1051,1156, 1696-1697, 1699, 1702-1707, 1801, 1818-1821, 1857, 1863-1873]

64. W wyniku działań Dyrektora oraz Rady Naukowej Instytutu, określonych w art. 24 ust. 1 i 1a, 29 ust. 2 ustawy, w szczególności: ustalono plan działalności Instytutu na 2019 r., ustalono regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, uchwalono treść nowego Statutu CIOP-PIB⁶⁶, zaopiniowano plan działalności i sprawozdanie z wykonania zadań, ujęto perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej w programie wieloletnim „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”⁶⁷, zaopiniowano zmiany regulaminu organizacyjnego, zaopiniowano roczny plan finansowy, roczne sprawozdanie finansowe oraz podział zysku Instytutu, zaopiniowano zatrudnienie osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych, opracowano kryteria okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych, zaopiniowano wnioski o przyznanie stypendium naukowego, podjęto uchwały w sprawie nadania stopnia naukowego.

[Dowód: akta kontroli str. 520-521, 525-526, 528-534, 548-584, 1051, 1157-1278, 1699, 1794, 1796-1799, 1822-1823, 1826, 1845, 1860-1862]

III. Informacje o kontroli.

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii⁶⁸, Zespół kontrolerów w składzie:

- Ewa Buczek, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, kierownik Zespołu,
- Joanna Steczkiewicz-Szpyt, główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, członek Zespołu,
- Joanna Sudczak, audytor wewnętrzny w Biurze Kontroli i Audytu, członek Zespołu.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie od 1 czerwca do 31 lipca 2020 r. w siedzibie Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, przy ul. Czerniakowskiej 16.

W okresie objętym kontrolą Instytutem kierowała prof. dr hab. n. med. Danuta Koradecka – Dyrektor CIOP-PIB, powołana na to stanowisko, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy, przez ministra właściwego ds. pracy, nadzorującego Instytut, z dniem 15 listopada 2015 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej skorzystał z określonego w art. 40 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej prawa do zgłoszenia zastrzeżeń do *Projektu wystąpienia pokontrolnego*. Zastrzeżenia, przekazane pismem z dnia 8 marca 2021 r.⁶⁹, zostały rozpatrzone zgodnie z art. 42 ustawy o kontroli w administracji rządowej i sporządzone zostało stanowisko do zastrzeżeń w myśl art. 45 ww. ustawy.

IV. Zalecenia.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zalecam:

1. W celu spełnienia obowiązku określonego w art. 47 ust. 5 i 7 ustawy, niezwłoczne zawarcie umów o zakazie konkurencji ze wszystkimi pracownikami, do których ustawa odnosi ten obowiązek.

⁶⁶ Zatwierdzonego 22.01.2020 r.

⁶⁷ Pismo z 14.07.2020 r.

⁶⁸ Upoważnienia z 26.05.2020 r., nr: BKA-I.0121.54.2020, BKA-I.0121.55.2020, BKA-I.0121.56.2020.

Upoważnienia z 13.01.2021 r., nr: MRPiT/1-DKT/21, MRPiT/2-DKT/21.

⁶⁹ Pismo znak: DN/78/758/2021.

2. Wdrożenie rozwiązań mających na celu dokonywanie oceny okresowej pracowników naukowych i badawczo-technicznych w sposób zgodny zarówno z określonym w ustawie oib, jak i w procedurze wewnętrznej.
3. Wdrożenie mechanizmów kontroli zarządczej zapewniających dokumentowanie prowadzonych przez Instytut postępowań o zamówienia publiczne zgodnie z wewnętrznymi regulacjami.
4. Doprecyzowanie procedury wewnętrznej w obszarze obsługi transportowej i gospodarki samochodami służbowymi poprzez pisemne wskazanie celu wyjazdu służbowego oraz ustalenie i wdrożenie wewnętrznych zasad normujących odpowiedzialność osób za prowadzenie dokumentacji w przedmiotowym obszarze.
5. Dokonanie analizy kosztochłonności przyjętych rozwiązań w zakresie wykorzystywania samochodów służbowych do celów prywatnych i zasadności tych kosztów w kontekście gospodarnego, a nie tylko legalnego, wykorzystania mienia Instytutu dla realizacji misji CIOP-PIB.
6. Dokonanie analizy związanej z odstępstwami od procedury w sprawie obsługi transportowej i gospodarki samochodami służbowymi w celu wyeliminowania praktyki ustnego zlecenia wyjazdów oraz odstępstwami od prowadzenia rejestru wyjazdu i powrotu samochodu służbowego.
7. Wzmocnienie nadzoru nad terminowym regulowaniem zobowiązań Instytutu wynikających z zawartych umów.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, uprzejmie proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego dokumentu, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu uwag i wniosków, podjętych działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W związku z pismem z dnia 8 marca 2021 r., w odniesieniu do zaleceń nr 3 i 7, uprzejmie proszę o doprecyzowanie informacji dotyczących sposobu, w jaki podjęto działania, o których mowa w ww. piśmie oraz przekazanie następującej dokumentacji:

- wzoru umowy o zakazie konkurencji, wg którego zostaną sporządzone i podpisane z pracownikami odrębne umowy w tym przedmiocie,
- regulaminu, określającego tryb dokonywania oceny okresowej dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych i badawczo-technicznych CIOP-PIB, wprowadzonego Zarządzeniem nr 6/2020 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 22 czerwca 2020 r.,
- Regulaminu udzielania zamówień publicznych o szacunkowej wartości równej lub przekraczającej 130 000 zł netto wprowadzonego Zarządzeniem nr 5/2021 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 25 stycznia 2021 r.,
- Regulaminu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych o szacunkowej wartości poniżej 130 000 zł w CIOP-PIB, wprowadzonego Zarządzeniem nr 4/2021 Dyrektora CIOP-PIB z dnia 25 stycznia 2021 r.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Z poważaniem

Z upoważnienia

Marcin Gubała

Dyrektor Generalny[*podpisano elektronicznie*]